

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 23. marts vedr. PtX-strategi og deltagelse i europæisk fællesprojekt på brint (IPCEI)

Center
Global klimahandling

Team
EU Grøn omstilling

Dato
24. marts 2021

J nr. 2021 – 1221

/ JEWNI / VALGU

Samrådsspørgsmål L og M

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Rasmus Helveg Petersen (RV) stillet ministeren følgende to samrådsspørgsmål L og M:

Samrådsspørgsmål L:

”Hvordan ser ministeren fremdriften på det danske strategiske arbejde for at fremme power-to-x set i forhold til andre EU-lande? Og hvilke muligheder ser ministeren for at fremskynde det danske arbejde med en strategi, således at industri, erhvervsliv og organisationer har mulighed for at indrette sig på det fremadrettede arbejde med at sikre grønne brændstoffer?”

Samrådsspørgsmål M:

”Mener ministrene ligesom branchen, at dansk deltagelse i IPCEI-projekter (Important Project of Common European Interest) er vigtig for at kickstarte en dansk industri for power-to-x? Og hvordan vil ministrene sikre dette, både politisk og med nationale og europæiske støttemidler?”

Ministerens svartale

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmål.

Vi er nok alle sammen enige i, at PtX har et kæmpe potentiale – både for at skabe CO₂-reduktioner og for at blive et nyt dansk erhvervseventyr.

Derfor er vi også klar over, at både interessen og forventningerne til den danske strategiske indsats og formål er meget store.

Regeringen vil lancere en PtX-strategi i 2021, som vil være omdrejningspunktet for regeringens samlede PtX-indsats. Strategien er et led i klimaaftalen for energi og industri fra sidste sommer, vedtaget af et bredt flertal i Folketinget.

Men strategien skal ikke ses som det eneste svar fra regeringen på PtX-området.

Der sker mange og sideløbende indsatser. Og vi vil også fortsætte arbejdet, efter at strategien er kommet.

Dansk deltagelse i IPCEI kan ses som et eksempel på dette. Og ikke mindst som et vigtigt redskab på europæisk niveau, der kan kickstarte PtX-udviklingen, give danske virksomheder adgang til yderligere finansiering og understøtte de nationale indsatser på området.

Vi er i fuld gang med at udforme det kommende PtX-udbud. Der skal udmøntes mindst 750 mio. kr.

[Kort svar på spørgsmål L]

For at svare på spørgsmålet omkring sammenhængen til det strategiske arbejde i andre europæiske lande - så er det helt rigtigt, at flere EU-lande har fremlagt ambitiøse planer på brintområdet og allerede offentliggjort deres brintstrategier.

Det er kun positivt, at interessen for området vokser på verdensplan – og det er også godt for Danmark.

Jeg mener ikke, at der er en risiko for, at vi bliver overhalet af andre lande. Det her er ikke et kapløb, men en unik mulighed for samarbejde på tværs af

landegrænser. Faktisk er vi afhængige af andre lande.

I Danmark er vi heller ikke mindre ambitiøse end i andre lande. Vi vil fx lave en strategi, som ikke kun sætter fokus på brint, men på PtX i det samlede energisystem. Det er der stor efterspørgsel efter.

Vi har nogle forudsætninger i Danmark, der gør det særligt attraktivt at satse på grøn brint og PtX.

Der er bl.a. kæmpe - og i stigende grad - billige vindressourcer til rådighed, et innovativt erhvervsliv med kompetencer på tværs af hele værdikæden og et forskningsmiljø i verdensklasse.

PtX-strategien skal tydeliggøre, hvordan vi udnytter disse styrkepositioner både på kort sigt og langt sigt.

Brint er byggesten i alle PtX-processer. Men der er også en række andre produkter, bl.a. grøn ammoniak og flyvebrændstof, som vi kommer til at bruge i fremtiden, og som vi skal udvikle i storskala.

Det er selvfølgelig ikke en nem opgave, og der er flere dilemmaer og usikkerheder, der skal afklares og tages stilling til.

Vi anerkender som sagt samtidig den stigende efterspørgsel, herunder fra branchen og Klimarådet, efter konkrete tiltag og hurtig politisk handling.

[Timing af PtX-strategi]

Der er ikke fastsat en endelig dato for offentliggørelse af strategien endnu, fordi vi mener, at strategien skal komme ud med det indhold, det format og den timing, der giver mest mening. Og det er en igangværende øvelse at fastsætte dette.

Derfor skal vi også løbende se på behovet for politisk stillingtagen til PtX, herunder før den endelige strategi forventes at være færdig senest ultimo 2021.

Formålet med PtX-strategien er at fastlægge de nødvendige rammevilkår med henblik på at indfri teknologiernes reduktions- og erhvervspotentialer.

PtX er et komplekst område. Flere relevante emner - grønt kulstof, overskudsvarme, energiøer, teknologi- og energiekspor - skal sammentænkes i strategien.

Strategien skal derfor baseres på en række faglige delanalyser, der skal belyse udfordringer og muligheder ved storskalaproduktion – og anvendelse af PtX- og CCU-teknologierne.

Vi præsenterer resultater fra disse analyser løbende.

Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at vi lægger op til, at strategiarbejdet skal være en åben proces med løbende inddragelse af alle de relevante aktører, herunder Folketingets partier og brancheaktører.

[Kort svar på spørgsmål M]

Jeg vil om lidt give ordet til erhvervsministeren, som vil svare mere uddybende på spørgsmålet om, hvordan regeringen arbejder for at give danske

virksomheder de bedste betingelser for at indgå i en europæisk værdikæde for brint.

Inden da har jeg imidlertid nogle overordnede betragtninger om grøn brint og PtX-produkters betydning for den grønne omstilling, som jeg gerne vil dele med jer.

Jeg vil også knytte et par ord til, sammenhængen mellem vores nationale indsats og europæiske indsats.

For ligesom de to samrådsspørgsmål hænger godt sammen, så gør vores nationale og europæiske indsats det heldigvis også.

Begge steder arbejder vi for at understøtte opskalering af grøn brintproduktion og udvikling af PtX-produkter, som kan bidrage til at omstille de sektorer, der ikke kan elektrificeres direkte.

Det drejer sig fx om skibsfarten, luftfarten, den tunge vejtransport og industrien, hvor PtX er den teknologiske nøgle, der kan få grøn strøm fra

vindmøller og solceller til at flyde ned i skibs- og flymotorer.

PtX og grøn brint vil være helt afgørende for, at vi kommer i mål med den grønne omstilling i Danmark, Europa og resten af verden.

I Europa har nogle lande fokus på udvikling af brint baseret på naturgas, mens andre har fokus på udvikling af grøn brint baseret på vedvarende energi.

Set fra et dansk synspunkt, er det helt afgørende, at man på europæisk plan satser på den grønne brint – og at den teknologiske udvikling på dette felt vinder.

Det har jeg selv fremhævet over for mine kollegaer i EU ved adskillige lejligheder, og det er heldigvis også grøn brint, som er i fokus i Kommissionens brintstrategi, der blev lanceret sidste år.

Ønsket om at fremme grøn brint var også én af grundene til, at vi i forbindelse med lanceringen af Kommissionens brintstrategi i september 2020

meldte Danmark ind i *Den europæiske alliance for ren brint* og valgte at gå aktivt ind i dette arbejde.

Alliancen er en vigtig arena for dansk interessevaretagelse, og vi er fra dansk side repræsenteret både på myndigheds- og virksomhedsniveau.

Det følger naturligt heraf, at vi også har valgt at gå aktivt ind i arbejdet med at lancere et egentlig IPCEI-projekt på brintområdet.

IPCEI-projektet kan få afgørende betydning for udviklingen af brintteknologi i Europa. Og jo mere vi fra dansk side kan præge udviklingen i en grøn retning, desto bedre.

Tak for ordet.